

Tukidides Tuzağı Bağlamında Çin-ABD İlişkileri: Ulusal Güvenlik Stratejileri Üzerine Bir İnceleme China-US Relations in the Context of the Thucydides Trap: An Analysis of National Security Strategies

Kartal Batuhan OLAN*

*Dr., Bağımsız Akademisyen

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 25.06.2024

Kabul Tarihi 03.10.2024

Anahtar Kelimeler:

Tukidides Tuzağı, Çin, Amerika Birleşik Devletleri, Ulusal Güvenlik Stratejileri, Realizm

ARTICLE INFO

Research Article

Received: 25.06.2024

Accepted: 03.10.2024

Keywords:

Thucydides Trap, China, the United States of America, National Security Strategies, Realism

ÖZ

Bu makalede, son dönemde Uluslararası İlişkiler literatüründe tartışma konusu olan Çin ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasındaki rekabet, Graham Allison'ın Tukidides Tuzağı kavramı üzerinden incelenmiştir. 2017 yılındaki çalışmasında, uluslararası sistemdeki süper gücün, yükselmekte olan diğer bir gücü kendisine tehdit olarak algılayıp ona savaş ilan ettiğini söyleyen Allison, son beş yüz yılda on altı kez karşılaşılan bu durumun on ikisinde devletlerin savaştıklarını belirtmiştir ve bu durumu Tukidides Tuzağı olarak kavramsallaştırmıştır. Tukidides Tuzağı kavramıyla birlikte Uluslararası İlişkiler disiplinindeki güç dengesi, hegemonya, çatışma ve güvenlik teorilerini yeniden tartışmaya açan Allison, uluslararası sistemin süper gücü olan ABD'nin de gelecekte Tukidides Tuzağı'na düşerek yükselen güç olan Çin'e savaş ilan edeceği öngörüsünde bulunmuştur. Çin ve ABD'nin ulusal güvenlik strateji belgelerinin ele alındığı bu çalışmada, ulusal güvenlik stratejileri bağlamında Çin ve ABD'nin birbirlerini nasıl ve ne derecede tehdit olarak algıladıkları ve bu algıların uluslararası sistemde herhangi bir çatışma potansiyeli yaratıp yaratmadığı araştırma sorusuna yanıt aranmıştır.

ABSTRACT

This article analyzed the rivalry between China and the United States of America (USA), which has recently been a topic of discussion in the International Relations literature, through Graham Allison's concept of the Thucydides Trap. In his study in 2017, Allison stated that the superpower in the international system perceives another rising power as a threat to itself and declares war on it. Thus, Allison claimed that states have been at war in twelve of these situations sixteen times in the last five hundred years and conceptualized this situation as the Thucydides Trap. With the concept of the Thucydides Trap, Allison re-discussed the balance of power, hegemony, conflict and security theories in the discipline of International Relations and predicted that the US, the superpower of the international system, would also fall into the Thucydides Trap in the future and declare war on China, the rising power. In this context, this study examined the national security strategy documents of China and the US and evaluated the extent to which the rivalry between the two countries will develop according to Allison's concept of the Thucydides Trap, as well as Allison's prediction of a future war between China and the US.

* Sorumlu yazar.

* olkanbatuhan@gmail.com

GİRİŞ

Uluslararası sistemdeki hegemon güç ile yükselen güç arasındaki çatışma potansiyeli, Uluslararası İlişkiler literatüründe tartışılan bir konudur. Bu bağlamda, "Tukidides Tuzağı" kavramı günümüzde Çin ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasındaki ilişkilerin analizinde kullanılan bir teorik çerçeve haline gelmiştir.

Tukidides Tuzağı kavramı, eski Yunan döneminde yaşayan tarihçi Tukidides'in Peloponez Savaşları'na dair gözlemlerine dayanmaktadır. Tukidides, Atina ile Sparta arasındaki çatışmayı analiz ederek, o dönemin uluslararası sistemdeki hegemon gücün (Sparta) yükselen bir gücü (Atina) tehdit olarak algılayıp savaş açabileceği gerçeğini aktarmıştır. Tukidides'in aktardıklarıyla ortaya çıkan bu teori, Graham Allison tarafından modern uluslararası ilişkiler literatürüne uyarlanarak, günümüzde Çin ve ABD arasındaki rekabeti ve ilişkilerin dinamiklerini açıklamak için kullanılmaktadır. Bu bağlamda bu makalede, ulusal güvenlik stratejileri bağlamında Çin ve ABD'nin birbirlerini nasıl ve ne derecede tehdit olarak algıladıklarını ve bu algıların herhangi bir çatışma potansiyeli yaratıp yaratmadığı araştırma sorusu ele alınmıştır.

Makalenin ilk bölümünde çalışmanın teorik çerçevesi ele alınmış ve Çin-ABD ilişkilerini açıklamak için kullanılan ve ağırlıklı olarak realizm literatürünün konusu olan Tukidides Tuzağı kavramı açıklanmıştır. En geniş anlamıyla, uluslararası sistemdeki temel aktörlerin devletler olduğu anlayışını barındıran ve uluslararası ilişkilerin doğasını mücadele ve rekabet olarak tanımlayan realist kuramın kökleri Tukidides'e dayanmaktadır. Tukidides'in "Peloponez Savaşları" adlı eseri, Atina ve Sparta arasındaki rekabeti analiz ederken, güç dengesi, caydırıcılık, silahlanma yarışı gibi kavramları sistematik bir şekilde ele almasıyla realist literatüre önemli katkılar sunmuştur. Graham Allison tarafından 2017'de ortaya atılan Tukidides Tuzağı kavramı ise hegemon gücün yükselen bir gücü tehdit olarak algılaması sonucu ortaya çıkan yapısal gerilimleri ifade etmektedir. Allison'a göre bu koşullar son beş yüz yılda on altı kez ortaya çıkmış ve bunların on iki tanesi savaşla sonuçlanmıştır. Günümüzde Çin-ABD ilişkilerindeki artan gerilimi ve çatışma olasılıklarını açıklamak için kullanılan Tukidides Tuzağı kavramı, uluslararası sistemdeki güç mücadelelerini anlamak ve analiz etmek için çerçeve sunmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın bu bölümü, uluslararası ilişkileri tarihsel bir perspektiften inceleyerek, günümüzde yaşanan güç mücadelesini analitik bir düzleme oturtmak amacıyla yazılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Çin ile ABD arasındaki ilişkilerin tarihsel geçmişi ulusal güvenlik bağlamında aktarılmıştır. İki ülke arasındaki ilişkilerin tarihsel geçmişini ulusal güvenlik bağlamında incelemek, günümüzdeki uluslararası sistemi ve iki ülke arasındaki sorun yaratması muhtemel konuların küresel güvenlik dengelerine olan etkilerini anlamak açısından önem taşımaktadır. 18. ve 19. yüzyıllardaki ilk ticaret temasları, İkinci Dünya Savaşı ve sonrasındaki iş birliği ve çatışmalar, Nixon dönemi açılım politikası ve ilişkilerin normalleşmesi, Soğuk Savaş sonrası ekonomik bağların güçlenmesi ve 21. yüzyıldaki askeri, ekonomik ve teknolojik rekabet, Çin-ABD ilişkilerinin gelişiminde belirleyici başlıklar olmuşlardır. Tarihsel süreçte yaşanan olaylar, iki ülke arasındaki çatışma ve iş birliği dinamiklerini şekillendirerek, günümüzdeki güvenlik stratejilerini ve uluslararası politikaları etkilemeye devam etmektedirler. Çin ile ABD arasındaki ilişkilerin tarihsel arka planını anlamak, mevcut güvenlik ortamını değerlendirip gelecekteki olası çatışma ya da savaş senaryolarını analiz etmek için analitik bir temel oluşturmaktadır.

Çin'in 2011 ve 2015 yıllarındaki ulusal güvenlik stratejisi belgelerinin incelendiği çalışmanın üçüncü bölümünde, ülkenin güvenlik politikalarındaki evrim ve stratejik önceliklerinin değişiminin aktarılması amaçlanmıştır. Çin, 2011 yılında yayımladığı "Çin'in Barışçıl Kalkınması" başlıklı belgede askeri modernizasyon, iç güvenlik ve uluslararası etki yoluyla barışçıl bir küresel sisteme katkıda bulunmayı hedeflemiştir. 2015 belgesinde ise "aktif savunma" stratejisini benimseyen Çin; inovasyon, yeşil kalkınma, yoksulluğun azaltılması ve mali reformlar gibi hedeflere odaklanmıştır. Bu belgeler, Çin'in ABD ile rekabetini öngörerek askeri ve stratejik kapasitesini artırma çabalarını, savunmacı bir yaklaşımdan daha proaktif ve küresel etkisini artırma odaklı bir yaklaşıma geçişini yansıtmaktadırlar. Ayrıca, Çin'in güvenlik tehditlerini tanımlamadaki farklılıklar ve ulusal çıkarlarını barışçıl gelişme prensibiyle koruma çabaları da bu bölüm kapsamında incelenmiştir. Çin'in uluslararası sistemde güçlü bir konum elde etmek için askeri, ekonomik ve sosyal alanlarda gerçekleştirdiği reformları ele alan bu bölümde, bu reformların uluslararası ilişkilere etkileri analitik zeminde değerlendirilmiştir.

Çalışmanın dördüncü ve son bölümünde ise ABD'nin dış politikadaki önceliklerini ve tehdit algılarını yansıtarak zamanla değişim gösteren ulusal güvenlik stratejileri irdelenmiştir. Bu stratejilerin temelleri, 1947 tarihli "Ulusal Güvenlik Yasası" ile atılmış ve kamuoyuna açıklanması ise 1980'lerde Ronald Reagan ile

başlamıştır. 11 Eylül 2001 terör saldırılarının ardından ABD, George W. Bush yönetiminde terörle mücadeleye odaklanmış, 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde önleyici müdafaa ve küresel iş birliğini vurgulamıştır. Barack Obama döneminde yayımlanan 2010 stratejisi ise iklim değişikliği ve kamu sağlığı gibi yeni güvenlik risklerini kapsayarak daha geniş bir tehdit tanımı sunmuş, Obama'nın "gerekli güç" doktriniyle tek taraflı insani müdahale unsurlarını içermiştir. Donald Trump döneminde ise ABD'nin ulusal güvenlik stratejisi realist bir çerçevede ilerlemiş ve jeopolitiğin önemi vurgulanarak ilerlemiştir. Bu bağlamda makalenin bu bölümünde, ABD'nin ulusal güvenlik stratejilerinin tarihsel gelişimi ve her başkanlık döneminde nasıl şekillendiği analiz edilerek, küresel gelişmeler doğrultusunda kendini yenileyen dinamik yapısı ortaya konulmuştur.

Sonuç olarak bu makalede, Çin ve ABD'nin ulusal güvenlik stratejileri incelenerek, iki ülke arasındaki rekabetin gelecekte nasıl şekillenebileceği ve Allison'ın "Tukidides Tuzağı" kavramı bağlamında öngördüğü gibi bir savaşın kaçınılmaz olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bu bağlamda bu çalışmada, ortaya koyulan bulgularla birlikte uluslararası ilişkiler literatürüne katkı sağlamak ve politika yapımcılar için ipuçları sunmak amaçlanmıştır.

1. TEORİK ÇERÇEVE: TUKİDİDES TUZAĞI

Çalışmanın bu bölümünde, Uluslararası İlişkiler disiplininin ana akım kuramlarından biri olan realizm literatürüne eklemeler ve Çin-Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ilişkilerini açıklamak için kullanılan Tukidides Tuzağı kavramının teorik çerçevesi aktarılmıştır.

Uluslararası İlişkiler disiplininin temel kuramlarından birisi olan ve kökleri 1648 Vestfalya Barış'na kadar uzanan realizm, merkezinde uluslararası sistemin en temel ve biricik aktörü olarak devlet olgusunu barındırmaktadır (Teschke, 2003). Bu dönemde tanımlanan devlet kavramı, Birinci Dünya Savaşı sonrası dönemde Uluslararası İlişkiler literatürünün hâkim teorisi haline gelmiştir (Walker ve Morton, 2005). Tarihsel olarak realizm, Tukidides gibi antik dönem düşünürlerinin eserlerine dayanmaktadır ve Tukidides, E. H. Carr ile Hans J. Morgenthau gibi klasik realizmin önemli isimleri tarafından referans alınmıştır (Crane, 2023). Realist kuramcılar, uluslararası ilişkilerin doğasının mücadele ve rekabet olduğunu savunmaktadırlar (Freyberg-Inan, 2004). Tukidides, güç dengesi, caydırıcılık, silahlanma yarışı, diplomasi ve savaş gibi temel kavramları belirli bir neden-sonuç ilişkisi içerisinde kavramsallaştırarak bu alandaki önemli isimlerden biri olmuştur (Kokaz, 2001).

Milattan önce 460-395 yılları arasında yaşayan Atinalı Tukidides, "Peloponez Savaşları" adlı eserinde dönemin en güçlü Yunan şehir devletleri olan Atina ile Sparta arasındaki rekabeti ele almıştır (Thukydides, 2010). Otuz yıl süren bu rekabette birçok gelişmeye tanıklık eden Tukidides, bu kitabı "anın beğenisini kazanmak için değil, tüm zamanlar için bir mülk bırakmak" için yazdığını belirtmiştir (Strassler, 1996: 16). Strassler (1996: 3) Tukidides'in bu eseri yazma sebebini ise Atina ile Sparta arasındaki askeri mücadelenin "büyük bir savaş olacağı ve anlatılmaya kendinden öncekilerden daha fazla değer olacağı inancıyla, patlak verdiği andan başlayarak yazma süreci" olarak açıklamıştır. Uluslararası ilişkilerin doğasında rekabet ve çatışma olduğuna inanan Tukidides; adalet, kanun ve toplum gibi unsurların, uluslararası siyasetteki bitmeyen güç mücadelesinde herhangi bir kısıtlayıcı rol oynamadığı fikrini paylaşmıştır (Balcı ve Kardaş, 2014).

Tukidides'in eserinde Atina ile Sparta arasındaki savaşın neden çıktığı sorusuna cevap vermeye çalıştığını belirten Strassler (1996), Peloponez Savaşları'na giden süreci yalın bir şekilde ele almıştır. Bugünkü Arnavutluk sınırları içerisinde ve İyon Denizi kıyısında bulunan küçük bir şehir devlet olan Epidamnus, köylerinde çıkan isyanı bastırmada yetersiz kalıp bağlı olduğu Korkira'dan yardım istemiştir (Strassler, 1996). Korkira'nın bu talebi geri çevirmesinin ardından aynı yardım talebini Korinth'e ileten Epidamnus'a Korinth'in olumlu cevap vermesinin neticesinde Korkira ile Korinth arasında savaş patlak vermiştir (Strassler, 1996). Savaş sırasında Korkira, dönemin güçlü şehir devletlerinden olan Atina'ya ittifak teklif etmiş ve bu teklif Atina tarafından kabul görmüştür (Strassler, 1996). Korkira'nın Atina ile ittifak kurmasının ardından savaştaki gücü

dengelemek isteyen Korinth de Sparta'dan yardım isteyince, savaş bu sefer Atina-Sparta Savaşı'na dönüşmüştür (Strassler, 1996).

Tukidides'in kitabını Uluslararası İlişkiler literatürüne sokan ve eserin günümüze kadar gelmesini sağlayan en vurucu metin ise Atinalı elçiler ile Meloslular arasındaki konuşmaları içeren "Melian Diyalogu" olmuştur (Macleod, 1974). Atinalılar, savaşta tarafsız kalmak isteyen Meloslulara ya kendileri safında yer almaları ya da teslim olmaları gerektiğini dikte ettirmişlerdir (Lebow, 2013). Adaletin güçlüden yana olduğunu ve zayıfların bunu kabul etmesi gerektiğini söyleyen Atinalıların bu teklifini reddeden Meloslular, Atina işgaline uğramıştır (Lebow, 2013). Tukidides, Atina'nın Melosluları işgalini uluslararası sistemde temel aktörler olan devletlerin, uluslararası sistem içerisinde oluşturduğu "güç dağılımı" ile açıklamıştır (D'Anieri, 2009). Tukidides'in bu yaklaşımına göre savaşlara sebep olan unsurlar, "çıkarlar" uğruna "güç" kullanma eğiliminde olan devletlerdir (Arıboğan, 1998). Ayrıca Tukidides, insanın rekabetçi ve çatışmacı doğasının devletlerde de var olduğunu belirterek, güçlü devletlerin zayıf devletleri yönetme isteğine karşı koyamadığını savunmuştur (Nation, 2012). Tüm bu unsurlar kapsamında Tukidides, "adalet" kavramının uluslararası ilişkilerde herhangi bir ağırlığı olmadığı kanısını taşımıştır (Podoksik, 2005).

"Tukidides Tuzağı", Graham Allison'ın 30 Mayıs 2017'de piyasaya sürülen "*Destined for War: Can America and China Escape Thucydides's Trap?*" adlı kitabında, ABD ile Çin arasında artan rekabeti tanımlama adına ortaya attığı bir kavram olarak Uluslararası İlişkiler literatürüne girmiştir (Allison, 2017a). Bununla birlikte Allison (2017b), kitabının piyasaya çıkmasından kısa bir süre sonra, 9 Haziran 2017'de Foreign Policy'e yazdığı makalede, "Tukidides Tuzağı" kavramını uluslararası siyasette yaşanan güncel gelişmeler ışığında daha da detaylandırmıştır. ABD'de en çok satanlar listesine girmeyi başaran kitap; Harvard Kennedy School'a bağlı Belfer Merkezi'nde Allison'ın liderlik ettiği bir projeye dönüştürülmüş ve proje kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde Allison, dönemin ABD Başkanı Donald Trump tarafından Beyaz Saray'a davet edilerek konu hakkında uzmanlara bilgi vermiştir (Hanania, 2021).

Allison (2017a), "Tukidides Tuzağı" kavramını Peloponez Savaşları'nın asıl çıkma sebebinin, Atina'nın güçlenip yükselmesi ve bunun Sparta'ya verdiği korkunun savaşı kaçınılmaz hale getirmesi hususunu temel alarak oluşturmuştur. Allison'a göre (2017a) "Tukidides Tuzağı", uluslararası sistemde yer alan bir hegemon gücün, sistem içerisinde yükselmekte olan diğer bir gücü, kendi yerine geçmede kendisine tehdit olarak algılaması ve bu bağlamda ortaya çıkan yapısal bir gerilimdir. Yaptığı çalışmalar neticesinde Allison (2017a), son beş yüz yılda bu koşulların on altı kez ortaya çıktığını ve bunun on iki tanesinin savaşla sonuçlandığını iddia etmiştir. Bu bağlamda Allison (2017a), günümüzde ABD-Çin ilişkilerinde bu unsurların tekrar ortaya çıktığını ve ABD'nin Çin'in ekonomik ve siyasi anlamda yükselişi karşısında savaşmaktan kaçamayacağını vurgulamıştır.

Allison (2017a: 38-39), kitabının "Beş Yüz Yıl" adlı üçüncü bölümünde Tukidides Tuzağı kavramı için incelediği on altı vakayı ise tablo şeklinde aktarmıştır.

Tablo 1. Allison'ın Tukidides Tuzağı Kavramına Örnek Vaka İncelemeleri

Dönem	Hegemon Güç	Yükselen Güç	Nüfuz Sahası	Savaş Durumu
15. Yüzyılın Sonları	Portekiz	İspanya	Küresel İmparatorluk ve Ticaret	Hayır
16. Yüzyılın İlk Yarısı	Fransa	Habsburglar	Batı Avrupa'da Kara Hâkimiyeti	Evet

16. ve 17. Yüzyıllar	Habsburglar	Osmanlı İmparatorluğu	Orta ve Doğu Avrupa'da Kara Hâkimiyeti, Akdeniz'de Deniz Hâkimiyeti	Evet
17. Yüzyılın İlk Yarısı	Habsburglar	İsveç	Kuzey Avrupa'da Kara ve Deniz Hâkimiyeti	Evet
17. Yüzyılın Ortalarından Sonuna Kadar	Hollanda Cumhuriyeti	İngiltere	Küresel İmparatorluk, Deniz Hâkimiyeti ve Ticaret	Evet
17. Yüzyılın Sonlarından 18. Yüzyılın Ortalarına Kadar	Fransa	Büyük Britanya	Küresel İmparatorluk ve Avrupa'nın Tamamında Kara Hâkimiyeti	Evet
18. Yüzyılın Sonlarından 19. Yüzyılın Başlarına Kadar	Birleşik Krallık	Fransa	Avrupa'da Kara ve Deniz Hâkimiyeti	Evet
19. Yüzyılın Ortaları	Birleşik Krallık	Rusya	Küresel İmparatorluk, Orta Asya ve Doğu Akdeniz'e Nüfuz Etme	Evet
19. Yüzyılın Ortaları	Fransa	Almanya	Avrupa'da Kara Hâkimiyeti	Evet
19. Yüzyılın Sonlarından 20. Yüzyılın Başlarına Kadar	Çin ve Rusya	Japonya	Doğu Asya'da Kara ve Deniz Hâkimiyeti	Evet
20. Yüzyılın Başları	Birleşik Krallık	Amerika Birleşik Devletleri	Küresel Ekonomik Hâkimiyet ve Batı Yarımkürede Donanma Üstünlüğü	Hayır
20. Yüzyılın Başları	Fransa destekli Birleşik Krallık ve Rusya	Almanya	Avrupa'da Kara Hâkimiyeti ve Açık Denizlerde Hegemon Güç Olma	Evet
20. Yüzyılın Ortaları	Sovyetler Birliği, Fransa ve Birleşik Krallık	Almanya	Avrupa'da Kara ve Deniz Hâkimiyeti	Evet
20. Yüzyılın Ortaları	Amerika Birleşik Devletleri	Japonya	Deniz Hâkimiyeti ve Asya-Pasifik'te	Evet

			Hegemon Güç Olma	
1940'lar ile 1980'ler Arası	Amerika Birleşik Devletleri	Sovyetler Birliği	Küresel Hâkimiyet	Hayır
1990'lardan Günümüze	Birleşik Krallık ve Fransa	Almanya	Avrupa'da Siyasi Hâkimiyet	Hayır

Kaynak: (Allison, 2017a: 38-39)

Tukidides Tuzağı kavramında uluslararası sistemdeki hegemon gücünün büyük güç olma yolunda ilerleyen devlete çoğunlukla savaş açtığını öne süren Allison (2017a), bu durumun önüne geçerek barışı sağlamak için on iki tane öneri sunmuştur. Öncelikle, devletlerin içindeki yüksek otorite sahibi siyasi elitler, iki ülke arasındaki rekabetin savaş olmadan çözülmesine yardımcı olmaları gerekmektedir (Allison, 2017a). Ayrıca, devletlerin tarihsel olarak "normal" kabul edilen ve savaşa sebep olan davranışları, kendilerinden ekonomik ve siyasi anlamda daha güçlü olan NATO, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler vb. uluslararası örgütler ya da güvenlik kuruluşları tarafından kısıtlanmalıdır (Allison, 2017a). Bunun yanı sıra, savaşın maliyetli olduğunu ve savaş sonrası kazançların sınırlı olduğunu bilen "kurnaz" politikacılar, "ihtiyaç" ile "gereklilik" arasındaki farkı anlayarak barışı sağlama konusunda erdemli davranmalıdırlar (Allison, 2017a). Dahası, zaman faktörünün kritik bir rol oynadığını belirten Allison'a göre (2017a); yanlış zamanda savaşmaktansa doğru zamanda barış yapmak daha avantajlıdır. Ayrıca, kültürel ortaklıklar, savaşın önlenmesine yardımcı olmaktadır (Allison, 2017a). Ek olarak, nükleer güç gibi konvansiyonel olmayan silahların kullanımı sonrası etkileri ve sonuçları belirsiz olduğundan, bu silahlar savaşın önünde engel teşkil edebilmektedir (Allison, 2017a). Allison (2017a), Karşılıklı Mahvolma Teorisinin günümüzde hala devletlerin tehlikeli adımlar atmasının önüne geçtiğini belirtmiştir. Üstelik, nükleer güçler arasındaki savaşlar sürdürülebilir olmadığı için, bu devletler için meşru bir savaş sebebi olmamaktadır (Allison, 2017a). Bununla birlikte, nükleer güç sahibi devletlerin liderleri, kazanamayacakları bir savaşta nükleer güç kullanarak ülkelerinin geleceğini riske atmak istememektedirler (Allison, 2017a). Ayrıca, devletler arasındaki sıkı ticari ilişkiler ve ekonomik bağımlılıkların artması, savaşın önlenmesine katkı sağlamaktadır (Allison, 2017a). Bloklar veya devletler arasındaki güçlü ittifaklar ise belirli bir denge sağlayarak savaşın önüne geçebilecek önemli bir etmen olarak var olmaya devam etmektedir (Allison, 2017a). Son olarak, iç politikadaki gelişmeler de savaşın belirleyici unsurları arasında yer almaktadır. Allison'a göre (2017a) bu ipuçları, devletlerarası ilişkilerde barışı koruma ve savaş riskini azaltma noktasında stratejiler sunmaktadır.

Sonuç olarak, Tukidides Tuzağı kavramını Peloponez Savaşları'nın asıl nedeni olarak Atina'nın güçlenmesi ve bunun Sparta'ya verdiği korkunun savaşı kaçınılmaz hale getirmesi temelinde oluşturan Allison, Tukidides Tuzağı'nı uluslararası sistemdeki bir hegemon gücün, yükselen bir gücü kendi yerine geçme tehdidi olarak algılamasıyla ortaya çıkan yapısal bir gerilim olarak tanımlamıştır. Son beş yüz yılda bu koşulların on altı kez meydana geldiğini ve on iki tanesinin savaşla sonuçlandığını iddia eden Allison, günümüzde ABD-Çin ilişkilerinde benzer unsurların ortaya çıktığını belirtmiş ve ABD'nin Çin'in ekonomik ve siyasi yükselişi karşısında savaştan kaçınmasının zor olacağını vurgulamıştır.

2. ÇİN-ABD İLİŞKİLERİNİN TARİHSEL GEÇMİŞİ

Çin ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasındaki ilişkilerin tarihini ulusal güvenlik bağlamında incelenmesi, iki ülke arasındaki ilişkilerin dinamiklerini ve bu dinamiklerin günümüz uluslararası ilişkilerine olan etkilerini anlamak açısından önem arz etmektedir. Uluslararası sistemin süper gücü olan ABD ile yükselen gücü olan Çin; ekonomik, askeri ve teknolojik alanlarda küresel ölçekte etkiler oluşturmakta ve iki ülke arasındaki ilişkiler güvenlik dengelerini doğrudan etkilemektedir. Soğuk Savaş sonrasında değişen uluslararası

sistem, iki ülkenin jeopolitik çıkarları, ticaret savaşları, siber güvenlik tehditleri ve askeri güç dengeleri gibi konular, ABD ve Çin arasındaki ilişkilerin farklı şekilde ilerlemesine neden olmuşlardır. Çin-ABD ilişkilerinin tarihsel geçmişinin aktarılması hem halihazırdaki güvenlik ortamını anlamak hem de Tukidides Tuzağı kavramı bağlamında iki ülke arasında öngörülen gelecekteki olası çatışma ya da iş birliği senaryolarını analiz etmek için gereklidir.

Çin ile ABD arasındaki tarihsel süreçte çatışmaya ya da iş birliğine neden olan olayları incelemek, Tukidides Tuzağı bağlamındaki Çin-ABD ilişkilerinin nasıl seyredeceğini analiz etmek açısından önem taşımaktadır. Bu bağlamda, makalenin bu bölümünde Çin-ABD ilişkilerinin tarihsel geçmişine değinilerek iki ülke ilişkilerinin ulusal güvenlik bağlamında neden incelemesi gerektiği ile ilgili analitik zemin oluşturulmuştur. Çin-ABD ilişkilerinin tarihsel arka planı; erken dönem olan 18. ve 19. yüzyıllardaki ticaret ve ilk temaslar, 1940'lar ve 1950'lerdeki İkinci Dünya Savaşı ve sonrasındaki iş birliği ve çatışma, 1970'lerde Nixon dönemindeki açılım politikası ve ilişkilerin normalleşmesi, 1980'ler ve 1990'lardaki Soğuk Savaş sonrası dönemdeki küreselleşme ile birlikte gelen ekonomik bağların güçlenmesi ve son olarak 21. yüzyılda Çin-ABD ilişkilerini şekillendiren rekabet ve çekişmeler başlıklarında aktarılmıştır.

Çin-ABD ilişkilerinin ulusal güvenlik bağlamında incelendiği ilk dönem erken dönem olarak da bilinen 18. ve 19. yüzyıllarda ticaret ile gelişen ilk temas dönemidir. İki ülke ilişkilerinin geçmişi ABD'nin Çin ile ticareti ilk başlattığı 18. yüzyılın sonlarına dayanmaktadır (Wang, 2021). Bu erken dönemde ABD'nin Çin'in kapalı ekonomi politikalarını kendi açık kapı politikasıyla dengeleme çabası görülmüştür (Watson ve Luolin, 1986). 19. yüzyıl ise beraberinde başta Afyon Savaşları ve İngiltere ile Çin arasındaki çatışmalar olmak üzere, ABD-Çin ilişkilerini dolaylı olarak etkileyen değişiklikler getirmiştir (Scott, 2008). Bu dönemde ABD, çatışmalara doğrudan müdahil olmaktan dikkatle kaçınarak Çin pazarına girişini stratejik olarak yönlendirmiştir (Shambaugh, 2011). 18. yüzyıl ile başlayan erken dönemdeki gelişmeler, iki ülke arasındaki dinamikleri şekillendirmeye devam eden temkinli diplomasi ve ekonomik rekabetin bir karışımını vurgulayarak gelecekteki etkileşimler için zemin hazırlamıştır (Kaufman, 2010).

Çin-ABD ilişkilerinin ulusal güvenlik bağlamında etkilendiği ikinci dönem 1940'lar ve 1950'lerdeki İkinci Dünya Savaşı ve sonrasındaki iş birliği ve çatışma dönemi olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sırasında ABD ve Çin, Japonya'ya karşı ittifak kurmuş ve bu ittifak gereğince ABD Çin'e askeri ve ekonomik yardımlar sağlayarak Chiang Kai-shek rejimini desteklemiştir (Garver, 2016). Çin ile ABD arasındaki bu iş birliği, 1949 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin (ÇHC) kurulmasına sebebiyet veren Çin İç Savaşı'ndan sonra sona ermiştir (Garver, 2015). Çin İç Savaşı sonrasında ABD'nin Tayvan'ı desteklemesi ise Soğuk Savaş sırasında Çin ile ABD ilişkilerini germiştir (Wang, 2000). Bununla birlikte Çin ve ABD'nin doğrudan askeri çatışmaya girdiği Kore Savaşı sırasında iki ülke arasındaki gerilim tırmanmıştır (Malkasian, 2001). Bu dönem, ABD-Çin ilişkilerinde önemli bir değişime işaret ederek savaş zamanı müttefiklikten Soğuk Savaş düşmanlığına geçişe işaret etmektedir (Layne, 2020).

Çin-ABD ilişkilerinin ulusal güvenlik bağlamında şekillendiren üçüncü dönem, 1970'lerde dönemin ABD Başkanı Richard Nixon ile izlenen açılım politikası ve Çin-ABD ilişkilerin normalleşmesi dönemi olmuştur. 1970'lerde ABD'de Nixon yönetimi Çin ile ilişkileri normalleştirmek adına siyasi bir hamle yapmıştır (Kirby vd., 2005). Henry Kissinger'ın çabası ile 1971 yılında başlayan Çin ile başlayan "Ping-Pong Diplomasisi" süreci, Başkan Nixon'ın 1972'de Çin'e yaptığı ve iki ülke arasında diplomatik bağların yeniden kurulmasının yolunu açan ziyaretle sonuçlanmıştır (Hong ve Sun, 2000). Ayrıca bu süre zarfında dönemin Çin lideri Deng Xiaoping, Çin ekonomisini küresel sisteme entegre eden önemli reformlar başlatarak ABD ile olan ikili ilişkilerini geliştirme yoluna gitmiştir (Houben, 1999). Deng'in reform ve dışı açılma politikaları, ekonomik büyümeyi ve uluslararası ticareti teşvik ederek büyük bir değişime işaret etmiştir (Hrubeck, 2020). Nixon ve

Deng döneminde yaşanan bu gelişmeler, Çin ile ABD ilişkilerindeki küresel jeopolitiği ve ekonomiyi yeniden şekillendirmişlerdir (Cannon ve Jenkins, 2002; Sargent, 2014).

1980'ler ve 1990'lardaki Soğuk Savaş sonrası dönemdeki küreselleşme ile birlikte gelen ekonomik bağların güçlenmesi, Çin-ABD ilişkilerinin ulusal güvenlik bağlamında incelendiği dördüncü dönem olarak göze çarpmaktadır. Soğuk Savaş sonrası dönemde Çin ve ABD arasındaki ekonomik ilişkiler gelişmeye devam etmiştir (Chen, 1993). 1980'ler ve 1990'lar boyunca ABD'nin Çin'e yönelik yatırım politikaları, Çin'in ekonomik reformlarıyla birleşerek iki ülke arasındaki ticaretin artmasına yardım etmiştir (Lardy, 1995). Ancak 1989 Tiananmen Meydanı olayları, ABD'nin Çin'e yaptırım uygulamasına ve Çin'deki insan hakları sorunlarının bastırılmasına neden olmuştur (Nathan, 2010). Bu olaylar, ABD-Çin ilişkilerinde ekonomik çıkarların siyasi ve etik kaygılarla dengelendiği bir dönemi işaret etmektedir (Suettinger, 2004). Yaşanan olumsuzluklara rağmen Çin ile ABD arasındaki ticaret hacmi büyümeye devam etmiş ve ekonomik angajman ile siyasi gerilimler arasındaki gelgitli etkileşimler baş göstermiştir (Bergsten vd., 2009). Soğuk Savaş sonrasındaki dönem, günümüzde Çin ile ABD arasında günümüzde birbirine bağımlı ekonomik ilişkilere zemin hazırlamıştır (Zhu, 2006).

Çin-ABD ilişkilerinin ulusal güvenlik bağlamında incelendiği beşinci ve son dönem, 21. yüzyılda Çin-ABD ilişkilerinde askeri, ekonomi ve teknoloji alanlarında rekabet ön plana çıkmaktadır (Zhao, 2019). Çin'in askeri modernizasyonu ve ABD'nin Asya-Pasifik siyaseti her iki ülkenin güvenlik stratejilerini büyük ölçüde etkilemiştir (Tahir, 2024). Bunun yanı sıra siber güvenlik ve teknoloji alanlarında hâkim olma mücadelesi de iki ülke arasındaki rekabeti körükleyen diğer alanlar olarak göze çarpmaktadır (Mori, 2019). Ekonomik rekabette ise özellikle Trump yönetimi altındaki ticari gerilimler ve gümrük tarifeleri, Çin-ABD ilişkilerini daha da gerginleştirmiştir (Zeng vd., 2022). Trump'ın ardından iktidarı ele alan Biden ise Çin'e karşı yeni stratejik yaklaşımlar geliştirerek Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'ne karşı pozisyon almıştır (Han, 2022). Günümüzde Çin ile ABD'nin güvenlik stratejilerini etkileyen kilit konular arasında Çin'in Güney Çin Denizi politikaları ile Tayvan sorunu yer almaktadırlar (Gupta, 2005). Tüm bu bilgiler ışığında, 21. yüzyıldaki Çin-ABD ilişkileri dinamik olduğu kadar karmaşık olarak da tanımlanmaktadır (Nye, 2023).

3. ÇİN'İN ULUSAL GÜVENLİK STRATEJİSİ

Çin, 2011 ve 2015 yıllarında olmak üzere iki tane ulusal güvenlik stratejisi belgesi ilan etmiştir. Her iki belge incelendiğinde, Pekin'in güvenlik konusunda askeri meseleleri ön plana aldığı görülmüştür. Bu bağlamda, eninde sonunda ABD ile bir rekabete gireceğini öngören Çin, öncelikli olarak askeri ve stratejik kapasitesini artırma yoluna gitmiştir. Bu bağlamda, makalenin bu bölümünde Çin'in ulusal güvenlik strateji belgeleri incelenmiştir.

Çin'in "Çin'in Barışçıl Kalkınması" başlıklı 2011 Ulusal Strateji Belgesi'nin ana hedefleri barışçıl kalkınmaya giden yolun ana hatlarını çizmek, ulaşılabilecek hedefleri tanımlamak, dış politika kılavuzları oluşturmak, tarihsel etkileri vurgulamak ve küresel etkileri ele almak olmuştur (Buzan, 2014). Bu stratejik plan, Çin'in ulusal gücünü arttırarak, iç güvenliğini sağlayarak ve uluslararası etki yoluyla barışçıl bir küresel sisteme katkıda bulunarak ulusal güvenlik stratejisini optimize etmeye yönelik daha geniş çabalarının bir parçasıydı (Xi, 2016). Belge, Çin'in barışa ve küresel kalkınmaya olan bağlılığını vurgularken, ülkenin büyüyen ekonomisinin ve nüfusunun ihtiyaçlarını karşılamak için eğitim, endüstri ve sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere çeşitli sektörleri modernize etmeye yönelik stratejik odağı da yansıtmıştır (Kuhn, 2018).

2015 yılındaki Ulusal Strateji Belgesi ile ise Çin, ülkenin kalkınmasına rehberlik edecek birkaç temel hedefi kamuoyuna duyurmuştur. Çin'in bu hedefleri arasında inovasyon öncülüğünde büyümeye geçiş, kentin ve kırsalın entegreli bir şekilde kalkınması, emisyonları azaltmaya ve fosil yakıt dışı enerjiyi arttırmaya odaklanan yeşil kalkınma, toplumdaki yoksulluğu bitirmek ve refah hizmetlerini genişletmek için kapsayıcı kalkınma,

Kamu İktisadi Teşebbüsleri'ni hedef alan mali reformlar ve 2020 yılına kadar tam Yuan konvertibilitesi yoluyla dünyaya açıklığın artırılması yer almıştır (Kennedy ve Johnson, 2016). Belgede ayrıca, inovasyon ve modernizasyon çabalarını desteklemek için fikri mülkiyet haklarının korunması ve uygulanmasının önemi vurgulanarak, bu hedeflere ulaşmak için istikrarlı bir yasal çerçeveye duyulan ihtiyaç konusunda Çin liderliği arasında artan farkındalık yansıtılmıştır (Yee, 2017). Pekin yönetimi bu stratejiyle Çin'in barışçıl kalkınma ve modernleşmeye olan bağlılığını vurgulayarak, bu hedefler doğrultusunda iç ve uluslararası ilişkilere yönelik vizyonunu netleştirmeyi amaçlamıştır (Zhang, 2015).

Güvenlik tehditlerini belirleme noktasında ise Çin, 2011 ve 2015 yıllarındaki belgelerinde farklı tanımlamalar yapmıştır. Çin'in siyasi, askeri ve ekonomik anlamda yükseldiğine vurgu yapan 2011 belgesi, Çin'in büyüme ve gelişmesinin yaratacağı konvansiyonel tepkilere odaklanmıştır (Yalçın, 2018). 2012 yılından itibaren Xi Jinping liderliğinde büyük bir atılım gösteren ve uluslararası sistemdeki gücünü artıran Çin, 2015 belgesi ile ilk kez hegemonya kavramını kullanmıştır (Cordesman ve Colley, 2016). Bununla birlikte Çin'in 2015 belgesinde; "Çin Rüyası" kapsamındaki hegemonya, güç siyaseti, yeni müdahalecilik, uluslararası rekabet, terör eylemleri, etnik temelli yerel savaşlar, din temelli sınır çatışmaları gibi kavramlar müdahil olmuştur (Yalçın, 2018). Yalçın (2018), 2015 belgesini yorumlarken, Çin'in büyümesini garanti altına alma yolunun uluslararası sistemin istikrarı ile sağlanmasından geçtiğini vurgulamıştır. Bu nedenle Çin, sistemde istikrarsızlığa her daim karşı olmuştur (Yalçın, 2018).

İstikrar altında "barışçıl büyüme" stratejisini hayata geçiren Çin, bir büyük güç olarak saldırgan güvenlik yöntemlerini tercih etmiştir (Friend ve Thayer, 2018). Çin'in 2011 ve 2015 yıllarındaki ulusal güvenlik strateji belgelerini detaylı bir biçimde inceleyerek literatüre katkıda bulunan Yalçın (2018), Çin'in 2011 belgesindeki yönetiminin askeri modernizasyon olduğunu tespit etmiştir. 2015 belgesine nazaran daha savunmacı bir dil kullanılan 2011 belgesinde Çin; askeri modernizasyonu bir an önce gerçekleştirmeyi hedeflemiştir ve bu bağlamda Pekin hükümeti, "orduyu daha profesyonel, mekanize, küçük, etkin, kaliteli, hızlı ve entegre yani aslında daha saldırgan hale getirmeli", başka bir deyişle orduda yapılanmaya gitme planlamasını yapmıştır (Yalçın, 2018).

Yalçın (2018), 2011 belgesi ve Çin'in bu belge ile hedeflediklerini dört maddede analiz etmiştir. Yalçın'a göre (2018), Çin'in birinci önceliği Çin anakarasının savunulmasıdır. Çin'in iç güvenliğini sağlayarak toplumsal uyumun getirdiği istikrarın muhafaza edilmesi Pekin hükümetinin ikinci önceliği olmakla birlikte ordunun modernizasyonu üçüncü öncelik olarak görülmektedir (Yalçın, 2018). Yalçın (2018), Çin'in dördüncü ve son önceliğinin uyumlu toplumun getirdiği istikrarın dış politikaya sirayet etmesi sonucunda dünya barışının ve uluslararası sistemdeki istikrarın sağlanması olduğunu belirtmiştir.

Bununla birlikte Yalçın'a göre (2018) Çin'in 2015 belgesi, 2011 belgesi ile benzerlikler taşısa da bu belgedeki en önemli gelişme, Çin'in "aktif savunma" kavramını ulusal güvenlik strateji belgesine eklemesi olmuştur. "Çin Rüyası" kavramını hayata geçirmek isteyen Xi Jinping'in buna uygun bir strateji geliştirmesi gerektiğinin altını çizen Yalçın (2018: 316), bunun "aktif savunma" ile yapılacağını belirterek, Çin'in savunma ve operasyonel savunmayı birleştirmek suretiyle, "kendi kendini savunma ve nükleer silahlara karşı önleyici değil, öteleyici ilkeleri tercih edeceği" fikrini ortaya atmıştır.

Çin'in ulusal güvenlik strateji belgelerinin evrimi, geleneksel olarak savunmacı bir stratejiden daha proaktif bir yaklaşıma geçişi ifade etmektedir (McReynolds, 2017). Çin'in başlangıçtaki amacı ve odak noktası hem yerel hem de uluslararası çıkarların korunması olmuştur (Zhou vd., 2017). Ancak son dönemde dünya siyasetinde yaşanan değişimler, Çin'in artık küresel ticaret düzenlemelerini ve uygulamalarını etkilemeyi amaçlayan ve ekonomik çıkarları ulusal güvenlik çerçevesine entegre eden bir stratejiye işaret etmektedir

(Zhou vd., 2017). Çin'in ulusal güvenlik stratejilerindeki bu evrim, son yirmi yılda yayınlanan belgelerde açıkça görülmektedir (Garlick ve Havlova, 2020).

Sonuç olarak, Çin'in 2011 ve 2015 yıllarındaki ulusal güvenlik strateji belgeleri, ülkenin güvenlik politikalarındaki evrimi ve stratejik önceliklerinin değişimini yansıtmaktadırlar. 2011 belgesi askeri modernizasyon ve savunmaya odaklanırken, 2015 belgesi "aktif savunma" stratejisini benimseyerek Çin'in küresel etkisini artırma çabalarını göstermektedir. Xi Jinping liderliğinde uluslararası sistem içerisindeki gücünü artıran Çin, büyümesini güvence altına almak için askeri, ekonomik ve sosyal alanlarda reformlar gerçekleştirmiştir. Çin, izlediği bu stratejilerle iç güvenliğini sağlamayı ve uluslararası sistemde güçlü bir konum elde etmeyi hedeflemektedir.

4. ABD'NİN ULUSAL GÜVENLİK STRATEJİSİ

11 Eylül 2001 tarihindeki terör saldırıları ile birlikte güvenlik politikalarına bakış açısı değişen ABD, George W. Bush yönetimiyle küresel çapta terörle mücadele girişmiştir (Dunn, 2005). ABD'nin son iki ulusal güvenlik strateji belgeleri, 2006 ve 2010 yıllarında yayımlanmıştır (Stolberg, 2012). 2006 yılında Bush döneminde hazırlanan belge ile 2010 yılında Barack Obama döneminde hazırlanan belge arasında farklar bulunmaktadır (Dağdelen, 2019).

Bush döneminde kamuoyuna açıklanan 2006 Ulusal Strateji Belgesi ile ABD; terörizmle mücadele, ulusun ve müttefiklerinin terörist tehditlerden korunması, terörist ağların küresel olarak bozulması ve etkisiz hale getirilmesi, terörle mücadele çabalarında uluslararası iş birliğinin teşvik edilmesi ve terörizme karşı küresel bir hoşgörüsüzlüğün teşvik edilmesi hedeflerine odaklanmıştır (Perl, 2007). Ayrıca, belgede 11 Eylül sonrası "terörle mücadelede" önleyici meşru müdafanın önemi vurgulanmış; ancak önleyici eylem için tetikleyici unsurlar ve gücün orantılılığına ilişkin spesifik detaylar çözüme kavuşturulmamıştır (Gray, 2006). ABD'nin terörle mücadele stratejisi aynı zamanda demokrasiye ve uluslararası hukuka saygının teşvik edilmesini vurgulayarak, diğer ülkelerin önleyici eylemleri kabul etme konusundaki isteksizlikleriyle tezat oluşturmuş ve devlet dışı aktörlere karşı meşru müdafaa yasalarının kapsamı konusundaki bölünmelerin önemini vurgulamıştır (Khan, 2006).

2006 yılındaki belge, istikrarsızlığın kaynağı ve ürünü olan küresel çapta terör ve kaynakları ile mücadele konularını kapsamaktadır (Yalçın, 2018). Yalçın'a göre (2018: 122) "her ne kadar terör saldırılarının abartıldığını ve yanlış odaklara bağlanıldığını" düşünülse de istikrarsızlık direkt olarak terörle bağdaştırılmıştır. Başarısız devletlerin bulunduğu Ortadoğu coğrafyasında, otoriter Arap rejimlerinin de teröre destek sağlaması ve özellikle ABD'nin Irak işgalinden sonra teröre artan şekilde destek vermesi; ABD'nin statüko ve istikrarı bozan etmenlerin terör olduğu iddiasını güçlendirmiştir (Yalçın, 2018).

Dönemin ABD Başkanı Obama tarafından yayınlanan 2010 Ulusal Güvenlik Stratejisi belgesi, temel ulusal güvenlik kaygılarını ve bunların ele alınmasına yönelik stratejileri ana hatlarıyla belirleyerek ABD dış politikası üzerinde önemli bir etki yaratmıştır (Obama, 2010). Belge, geleneksel uluslararası hukuk normlarından saparak, önleyici meşru müdafaa ve tek taraflı insani müdahale unsurlarını içeren Obama'nın "gerekli güç" doktrini kavramını ortaya atarak önceki stratejilerden bir ayrıma işaret etmiştir (Henderson, 2010). Ayrıca belge, ABD ulusal güvenlik çıkarlarının kapsamını geleneksel jeopolitik tehditlerin ötesine taşıyarak iklim değişikliği, kamu sağlığı ve ceza hukuku gibi çok çeşitli riskleri de içerecek şekilde genişletmiş ve geleneksel olmayan güvenlik konularına daha fazla odaklanılmasının önünü açmıştır (Donohue, 2011). Bu değişikliklere rağmen, Obama döneminde Amerikan dış politikasının fiili uygulaması, devam eden askeri angajmanlar, füze savunma arayışlarının yanı sıra İran ve Kuzey Kore gibi ülkelerin davranışlarını etkilemede karşılaşılan zorluklarla değişimden çok süreklilik göstermiştir (Kaufman, 2012).

Obama döneminde yayımlanan 2010 belgesinde ayrıca güvenlik tehditlerinde değişiklik olmuştur (Yalçın, 2018). 2010 belgesinde konu edinen başlıklar; geçiş sürecinin tehditleri, terörizm, kitle imha silahları, ekonomik sorunlar ve gereksiz maliyetler olarak sıralanmıştır (Yalçın, 2018). Bu bağlamda Avery Goldstein, 2013 yılında yayımladığı makalesinde bu değişikliğin sebebini ise eskisi kadar güçlü olmayan ABD'ye karşı, uluslararası sistemde yeni güçler ortaya çıkması olarak açıklamıştır (Goldstein, 2013). Gücünü gereksiz politikalarla müsrif şekilde harcayan ABD'nin bir reforma ihtiyacı olduğunu belirten Goldstein'a göre (2013) ABD, stratejik odak noktasını Ortadoğu'dan Asya-Pasifik'e kaydırmıştır.

Yalçın (2018), ABD'nin 2006 belgesinin önleyicilik unsurlarını kapsadığını iddia etmiştir. Yalçın (2018), mevzilenme stratejisiyle tanımlanan 2010 belgesinin ise sorumluluğu başkasına yıkma, güç biriktirme, tasarruf ve uluslararası kurumları araçsallaştırmak unsurları altında toplandığını belirtmiştir. Yalçın'a göre (2018) Obama'nın güvenlik stratejisi, Bush'un güvenlik stratejisinden daha saldırgandır; çünkü Bush döneminde güvenlik tehditleri doğmadan ortadan kaldırmayı savunurken, Obama dönemi güvenlik tehditlerini dengeleme görevini başkalarına yıkmayı öncelik olarak belirlemiştir. Bir başka deyişle, Obama dönemindeki strateji ile ABD dünyadan çekilecek ve akabindeki süreçte güç boşluğuyla birbirleriyle mücadele eden bölgesel aktörler daha da zayıflayacaktır (Yalçın, 2018). Obama'nın bu stratejisiyle ABD'nin süreçten güçlenerek çıkan taraf olması beklenmektedir (Yalçın, 2018).

ABD'nin stratejik öncelikleri, Ulusal Strateji Belgeleri'ne de yansdığı üzere 2006 ve 2010 yılları arasında değişmiştir. Belgelerde görüldüğü üzere bu değişim, Bush yönetiminin ABD dışındaki ülkelerdeki demokrasinin teşvikine yaptığı vurgudan Obama yönetiminin ABD ulusal güvenliğine yönelik tehdit kaynaklarını daha geniş bir şekilde tanımlamasına, özellikle de 2010 yılında terörle mücadeleyi en önemli öncelik olarak vurgulamasına doğru bir odak kayması olduğunu ortaya koymaktadır (Jamshidi ve Noori, 2017). Buna ek olarak, ABD dış politika kavramları ve doktrinlerinin İkinci Dünya Savaşı sonrasında günümüze kadar geçirdiği değişim, çok kutuplu bir uluslararası sisteme uyum sağlama yönünde bir geçişe işaret etmekte ve çok taraflı çevreleme ve bölgesel ittifaklar gibi yeni etki araçlarının kullanılmasını gerektirmektedir (Bacevich, 2007). Ayrıca, 2010 Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde Obama'nın "gerekli güç" doktrinini ilan etmesi, tek taraflı zorlayıcı insani müdahalenin dahil edilmesine ve 21. yüzyıl güvenlik tehditlerinin ele alınmasına doğru bir kaymaya işaret etmektedir (Renshon, 2009).

Bush ve Obama'nın ardından göreve gelen ABD Başkanı Donald Trump döneminde de ulusal güvenlik anlayışı ve dış politika stratejisi realist bir çerçeveden ilerlemeye devam etmiştir. Trump'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı H. R. McMaster, 18 Aralık 2017'deki "Ulusal Güvenlik Stratejisi" belgesinin ilan edilmesinin ardından, "Soğuk Savaş'ın bitimiyle dünyaya hâkim olan tatil havası artık sona ermiş ve jeopolitiğin önemi tüm hızıyla geri gelmiştir" ifadelerini kullanmıştır (Khalilzad, 2018). McMaster'ın açıklamaları ile ABD, Trump döneminde realist bir dış politika izleyeceğinin sinyalini vermiştir (Herbert vd., 2019).

Nihai olarak, ABD'nin ulusal güvenlik stratejisi, tıpkı Çin'de olduğu gibi zaman içerisinde değişim ve gelişim süreçlerinden geçmiştir. 1947 Ulusal Güvenlik Yasası ile temelleri atılan ulusal güvenlik stratejileri, 1980'lerden itibaren kamuoyu ile paylaşılmaya başlanmış ve her başkan kendi dönemine özgü revizyonlar yapmıştır. 11 Eylül 2001'deki terör saldırıları sonrasında güvenlik politikalarında radikal değişikliklere giden ABD, Bush döneminde terörle mücadeleye odaklanırken, Obama döneminde ulusal güvenlik tehditlerinin kapsamını genişletmiştir. Bush'un 2006 stratejisi, terörizmle mücadele ve küresel çapta güvenlik iş birliğine vurgu yaparken, Obama'nın 2010 stratejisi, geleneksel tehditlerin ötesine geçerek iklim değişikliği ve kamu sağlığı gibi konuları da içermiştir. Obama'nın "gerekli güç" doktrini, tek taraflı insani müdahaleleri içermesiyle önceki stratejilerden ayrılmıştır. ABD'de Trump döneminde ise realist bir dış politika anlayışı benimsenmiş, jeopolitiğin önemi vurgulanmıştır. Bu değişimler, ABD'nin ulusal güvenlik stratejilerinin dinamik bir yapıya sahip olduğunu ve gerektiğinde küresel gelişmeler doğrultusunda dönüşüme uğradığını göstermektedir.

SONUÇ

Çin ile ABD (Amerika Birleşik Devletleri) arasındaki ilişkilerin ulusal güvenlik bakış açısından tarihsel olarak incelenmesi, günümüzdeki dünya siyaseti hakkında çıkarımlar yapmamıza yardımcı olmaktadır. İki ülkenin askeri kapasiteleri ve ekonomik güçleri, uluslararası sistemdeki stratejik dengeleri etkilemekte ve küresel anlamda güvenlik politikalarını şekillendirmektedirler. İki ülke arasındaki güç mücadelesi, uluslararası sistemde yeni bir dönemin habercisi olarak görülmektedir. İki ülke arasındaki güç mücadelesini Tukidides Tuzağı kavramı üzerinden ele alan bu makale, iki ülkenin ulusal güvenlik stratejilerinin birbirlerini nasıl ve ne derecede tehdit olarak algıladıklarını ve bu algıların herhangi bir çatışma potansiyeli yaratıp yaratmadığı sorusunu ele almıştır.

Tukidides Tuzağı kavramını literatüre kazandıran Graham Allison'un öngörüsüne göre, bu tür güç mücadelelerinde savaş kaçınılmaz gibi görünse de bazı tarihsel örnekler ve stratejik analizler, süper güç ile yükselen güç arasında barışın da mümkün olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, Çin ile ABD'nin savaşın yıkıcı etkilerinden kaçınmak için stratejik iş birliğine ve diplomatik çözümlere odaklanmaları gerekmektedir. Ayrıca, uluslararası toplumun ve kurumların, bu iki süper güç arasındaki gerilimi azaltmada oynayabileceği rol de göz ardı edilmemelidir.

Graham Allison'ın "Tukidides Tuzağı" kavramı, Çin-ABD ilişkilerinin geleceğini öngörmeye realist bir bakış açısı sunmuştur. Allison, siyasi tarihteki vakaları analiz ederek bugüne kadar karşılaşılan güç rekabetlerinin on altı tanesinin on ikisinin savaşla sonuçlandığını ileri sürmüştür. Allison, bu bağlamda Çin ile ABD arasında da bir savaşın kaçınılmaz olduğunu belirtmiştir. Ancak, bu araştırma, Allison'ın iddiasının gerçekleşip gerçekleşmeyeceğinin bazı değişkenlere bağlı olduğunu savunmaktadır. Bu bağlamda bu çalışma, iddiasını desteklemek amacıyla üç temel neden ortaya koymaktadır.

İlk olarak, özellikle Soğuk Savaş'ın ardından uluslararası sistemdeki değişen dinamikler ve karşılıklı bağımlılığın artması, büyük güçler arasındaki savaş ihtimalini azaltmaktadır. Özellikle ekonomik alanda derinleşen karşılıklı bağımlılık, Çin ve ABD'nin askeri çatışmaya girmesini her iki taraf için de maliyetli hale getirmektedir. Ticaret hacimlerinin yüksekliği ve birbirlerine ekonomik anlamda bağımlılıkları olan Çin ve ABD'nin teknolojinin hiç olmadığı kadar geliştiği ve küreselleşmenin egemen olduğu bir uluslararası sistemdeki olası savaşları, iki ülkenin refah seviyelerinin düşmelerine neden olacaktır. Tüm bu değişkenler ışığında, Xi ve Trump gibi popülist liderlerin yükselişine rağmen, Çin ve ABD yönetimlerinin irrasyonel davranıp ekonomik güçlerini tüketme pahasına birbirlerine savaş ilan etmeleri günümüz uluslararası ilişkilerinde düşük olasılıklıdır.

Çalışmanın ikinci iddiası ise nükleer silahların caydırıcı etkisi ve modern askeri teknolojilerin gelişimiyle birlikte doğrudan bir savaşın sonuçlarının Çin ve ABD için de yıkıcı olacağı üzerinedir. Bilhassa olası bir nükleer savaşın sonunda kazançlarının ne olacaklarını bilmeyen Çin ve ABD'nin, her ne kadar Soğuk Savaş dönemi literatürünün kavramlarından olsa da "Dehşet Dengesi" kapsamında, birbirleriyle savaşarak bir bilinmeze gitmeleri rasyonel bir karar olmayacaktır. İki ülkenin savaş sonucundaki kazançlarının savaşın maliyetleri hesaba katıldığında buna değecek kadar fazla olmaması, Çin ve ABD'nin savaşmayı öncelikli hale getirmemelerine sebebiyet vermektedir.

Makalenin üçüncü ve son iddiası ise bizzat Allison'ın Tukidides Tuzağı kavramını oluştururken incelediği on altı vakadan savaşın çıkmadığı dört vakanın kendisine dayandırılmaktadır. Allison'ın incelediği vakalar arasında Soğuk Savaş sırasında rekabet halinde olan ABD ile Sovyetler Birliği'nin yanı sıra Soğuk Savaş sonrasında Avrupa'nın güçlü aktörlerinden İngiltere ve Fransa'nın Avrupa Birliği içerisinde Almanya ile yaşadığı rekabetin savaşla sonuçlanmaması, İkinci Dünya Savaşı sonrasında oluşan uluslararası sistemde büyük güçlerin henüz savaşmaya hazır olmadıklarının göstergesidir. Küresel yönetim mekanizmalarının ve

uluslararası kuruluşların rolü, çatışma potansiyelini azaltmada tüm eleştirilere rağmen önemli bir faktör olarak mevcudiyetini korumaya devam etmektedir. Birleşmiş Milletler ve benzeri kuruluşlar aracılığıyla uluslararası toplum, büyük güçler arasında yaşanabilecek anlaşmazlıkların barışçıl yollarla çözülmesi için çeşitli platformlar sunmaya devam etmektedir.

Tüm bu veriler ışığında bu çalışma, Çin ve ABD arasındaki ilişkilerin gerilimli olmasına rağmen, günümüz uluslararası sisteminde doğrudan bir askeri çatışma yerine rekabetin daha çok ekonomik ve diplomatik alanlarda sürdürüleceğini öne sürmektedir. Bir başka deyişle, günümüz uluslararası sisteminde görülen istikrar, Çin ile ABD arasındaki olası bir savaşın önlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Sonuç olarak, Çin ile ABD'nin gelecekteki ilişkileri, süper güç olan ABD'nin yükselen güç olan Çin'e karşı Tukidides Tuzağı bağlamında savaş ilan edip etmeyeceği sorunu, başta iki ülke liderlerinin stratejik kararlarına ve uluslararası sistemin dinamikleri olmak üzere farklı değişkenlere bağlıdır.

China-US Relations in the Context of the Thucydides Trap: An Analysis of National Security Strategies

EXTENDED SUMMARY

The rivalry between China and the United States (US) has growing prominence in discussions in International Relations, particularly through the perspective of Graham Allison's concept of the Thucydides Trap. Allison offers examples from history to support his claim that war is virtually always unavoidable when a dominant power is threatened to be overthrown by a rising one. This study analyses the consequences of this theory for modern geopolitics by examining the national security strategies of China and the US.

In his 2017 study, Graham Allison scrutinized the Thucydides Trap and reconsidered essential concepts in the field of international relations, including hegemony, security theories, and the balance of power. Allison identifies an ongoing pattern in which an established power (the status quo power) perceives a rising power (the challenger) as a threat, which results in conflict, based on Thucydides' observations of the Peloponnesian War. According to Allison's study findings, during the previous five centuries, there have been sixteen such cases, twelve of which have ended in war. Using this framework to analyse current US-China relations, Allison emphasizes that if problems are not handled properly, there might be potential of conflict.

The objective of this research is to critically evaluate the extent to which China's and the US's existing national security strategies conform to or diverge from Allison's predictions regarding the Thucydides Trap. By analysing official national security strategy documents outlining each nation's strategic priorities, this research seeks to provide insights into the potential trajectory of their rivalry and the likelihood of armed conflict, as posited by Allison. In order to achieve such an objective, the most recent national security strategy documents from China and the USA will be thoroughly examined and compared. Key areas like military position, economic approaches, alliances and partnerships, technical breakthroughs, and ideological influences will be the focus of this in-depth analysis. Through a systematic examination of these strategies with Allison's framework, this study seeks to identify underlying patterns and tensions that could either increase or decrease the risk of conflict.

The national security strategies of China and the US differ considerably, according to evaluations. China's strategy, which reflects goals to challenge US supremacy and restructure the international system, focuses a priority on economic expansion through projects like the Belt and Road Initiative (BRI), combined with expenditures in cutting-edge technologies and military modernization. By contrast, the United States of America sets a higher priority on maintaining its military dominance in the world, strengthening its alliances, and defending off the ideological challenges that authoritarian governments represent as well. In accordance

with Allison's predictions, both countries display characteristics that indicate they are ready for conflict, but through different strategic priorities: the USA is adopting defensive measures in an effort to limit Chinese influence, while China is focusing on assertive regional policies and a military expansion.

A realist approach for evaluating China-US relations in the future is presented by Graham Allison's Thucydides Trap concept. Allison made the claim that twelve out of sixteen power rivalry had resulted in war by examining historical political cases. According to Allison, a conflict between China and the US is also inevitable in this scenario. This study maintains, however, that a variety of factors will determine whether Allison's prediction materializes or not. This study offers three major arguments in this particular instance.

Firstly, there is a lower possibility of war between China and the US now that the dynamics of the international system have changed, particularly in the aftermath of the Cold War and deepening interdependence. Growing economic and political ties between China and the US make a military conflict between them costly for both countries. A hypothetical war between China and the United States in an international system where globalization is dominating and technology is more advanced than ever will result in an overall decrease in the welfare levels of both nations due to their considerable trade volumes and economic interdependence. Given all of these factors, it seems doubtful that China and the US will behave impulsively and declare war on one another at the risk of using up all of their economic strength, even in the face of the rise of populist leaders like Xi and Trump.

The second claim of the study is that with the deterrent effect of nuclear weapons and the development of modern military technologies, the consequences of a direct war would be devastating for both China and the US. Despite the fact that Mutual Assured Destruction is one of the concepts of Cold War in the International Relations literature, it would not be a rational decision for China and the US, do not know what their gains would be at the end of a possible nuclear war, to embark into the unknown by going to war with each other according to this theory. China and the US do not prioritize war because, when the costs of the conflict are considered, the rewards of the two countries at the end of the conflict are not great enough to make sense of them.

Out of the sixteen cases that Allison examined in his conceptualization of the Thucydides Trap, the third and final claim of the paper relies on the four cases in which war did not break out. The absence of a war between the superpowers in the aftermath of World War II international system, specifically the US and the Soviet Union, France and the United Kingdom, and Germany within the European Union, indicates that the great powers were not ready for war. This was obvious in the rivalry between these powerful countries during and after the Cold War. In spite of all the critiques, international organizations and global governance systems continue to play an essential part in reducing the probability of aggression. The international community still offers a number of platforms for a peaceful resolution of conflicts between superpowers through the United Nations and other comparable institutions.

Given all of these circumstances, this article makes the argument that, in the current international system, competition in the diplomatic and economic realms is more likely to persist than a direct military confrontation, even given the prospect of strained relationships between China and the US. Put in another perspective, the stability of the present-day international system plays an important role in avoiding a potential dispute between China and the US. In conclusion, a number of factors, particularly the strategic choices made by the leaders of the two countries and the dynamics of the international system, will determine how China and the US correspond to each other in the future and whether the superpower US will declare war on the rising power China in the context of the Thucydides Trap.

KAYNAKÇA

- Allison, G. (2017a). *Destined for War: Can America and China Escape Thucydides's Trap?*, Houghton Mifflin Harcourt, Boston.
- Allison, G. (2017b, 9 Haziran). *The Thucydides Trap*. [Online Dergi]. *Foreign Policy*. Erişim tarihi: 20 Haziran 2024, <https://foreignpolicy.com/2017/06/09/the-thucydides-trap/>
- Arıboğan, D. Ü. (1998). *Kabileden Küreselleşmeye Uluslararası İlişkiler Düşüncesi*, Sarmal Yayınları, İstanbul.
- Bacevich, A. J. (2007). *The long war: A new history of US national security policy since World War II*, Columbia University Press, New York.
- Balcı, A. ve Kardaş, T. (2014). "Realizm", *Uluslararası İlişkilere Giriş* (Ed: Balcı A. ve Kardaş T.), Küre Yayınları, İstanbul.
- Bergsten, C. F., Freeman, C., Lardy N. R. ve Mitchell, D. J. (2009). *China's Rise: Challenges and Opportunities*, Peterson Institute Press, Washington.
- Buzan, B. (2014). "The logic and contradictions of 'peaceful rise/development' as China's grand strategy", *The Chinese Journal of International Politics*, 7(4), 381-420. <https://doi.org/10.1093/cjip/pou032>.
- Cannon, T. ve Jenkins, A. (2002). *The Geography of Contemporary China: The Impact of Deng Xiaoping's Decade*, Routledge, London and New York.
- Chen, Q. (1993). "New Approaches in China's Foreign Policy: The Post-Cold War Era", *Asian Survey*, 33(3), 237-251. <https://doi.org/10.2307/2645249>.
- Cordesman, A. H. ve Colley, S. (2016). *Chinese Strategy and Military Modernization in 2015: A Comparative Analysis*, Rowman & Littlefield, Lanham.
- Crane, G. (2023). *Thucydides and the Ancient Simplicity: The Limits of Political Realism*, University of California Press, California.
- D'Anieri, P. (2009). *International Politics: Power and Purpose in Global Affairs*, Cengage Learning, Belmont.
- Dağdelen, M. D. (2019). *Differing Conceptualizations-Overlapping Policies: A Comparison of Bush and Obama Doctrines*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi
- Donohue, L. K. (2011). "The limits of national security", *Georgetown University Law Center*, 48, 1573-1756.
- Dunn, D. H. (2005). "Bush, 11 September and the Conflicting Strategies of the 'War on Terrorism'", *Irish Studies in International Affairs*, 16(1), 11-33. <https://doi.org/10.1353/isia.2005.0003>.
- Freyberg-Inan, A. (2004). *What Moves Man: The Realist Theory of International Relations and Its Judgment of Human Nature*, State University of New York Press, Albany.
- Friend, J. M. ve Thayer, B. A. (2018). *How China Sees the World: Han-centrism and the Balance of Power in International Politics*, Potomac Books, Virginia.
- Garlick, J. ve Havlova, R. (2020). "China's 'Belt and Road' economic diplomacy in the Persian Gulf: Strategic Hedging amidst Saudi-Iranian Regional Rivalry", *Journal of Current Chinese Affairs*, 49(1), 82-105. <https://doi.org/10.1177/1868102619898706>.

- Garver, J. W. (2015). *China's Quest: The History of the Foreign Relations of the People's Republic of China*, Oxford University Press, New York.
- Garver, J. W. (2016). "China's Wartime Diplomacy", *China's Bitter Victory* (Ed: Hsiung J. C. ve Levine S. I.), Routledge, New York.
- Goldstein, A. (2013). "First Things First: The Pressing Danger of Crisis Instability in U.S.-China Relations", *International Security*, 37(4), 49-89. https://doi.org/10.1162/ISEC_a_00114.
- Gray, C. (2006). "The Bush Doctrine Revisited: The 2006 National Security Strategy of the USA", *Chinese Journal of International Law*, 5(3), 555-578, <https://doi.org/10.1093/chinesejil/jml043>.
- Gupta, S. (2005). "Chinese strategies for resolution of the Taiwan and South China Sea disputes", *International Studies*, 42(3-4), 247-264. <https://doi.org/10.1177/002088170504200304>.
- Han, Z. (2022). "China's View and Counter-Strategies toward the Indo-Pacific Strategy", *Aei Insights*, 8(1), 60-74.
- Hanania, R. (2021). "Graham Allison and the Thucydides trap myth", *Strategic Studies Quarterly*, 15(4), 13-24. <https://www.jstor.org/stable/48638049>.
- Henderson, C. (2010). "The 2010 United States national security strategy and the Obama doctrine of 'necessary force'", *Journal of Conflict & Security Law*, 15(3), 403-434. <https://doi.org/10.1093/jcs/krq025>.
- Herbert, J., McCrisken, T. ve Wroe, A. (2019). "Trump's Ordinary Foreign Policy", *The Ordinary Presidency of Donald J. Trump* (Ed: Herbert J., McCrisken T. ve Wroe A.), Palgrave Macmillan, Cham.
- Hong, Z. ve Sun, Y. (2000). "The butterfly effect and the making of 'Ping-Pong Diplomacy'", *Journal of Contemporary China*, 9(25), 429-448, <https://doi.org/10.1080/713675951>.
- Houben, H. (1999). "China's economic reforms and integration into the world trading system", *J. World Trade*, 33(3), 1-18.
- Hrubec, M. (2020). "From China's reform to the world's reform", *International Critical Thought*, 10(2), 282-295. <https://doi.org/10.1080/21598282.2020.1778969>.
- Jamshidi, M. ve Noori, F. (2017). "The United States national security strategy under Bush and Obama: Continuity and change", *Journal of World Sociopolitical Studies*, 1(2), 175-197. <https://doi.org/10.22059/wsps.2017.23675.1010>.
- Kaufman, A. A. (2010). "The 'century of humiliation,' then and now: Chinese perceptions of the international order", *Pacific Focus*, 25(1), 1-33. <https://doi.org/10.1111/j.1976-5118.2010.01039.x>.
- Kaufman, S. J. (2012). "U.S. National Security Strategy from Bush to Obama", *National Security under the Obama Administration* (Ed: Rajae B. M., Miller M. J.), Palgrave Macmillan, New York.
- Kennedy, S. ve Johnson, C. K. (2016). *Perfecting China, Inc.: China's 13th Five-Year Plan*, Rowman & Littlefield, Lanham.
- Khalilzad, Z. (2018, 19 Şubat). A Realist National Security Strategy. [Online Dergi]. *The National Interest*. Erişim Tarihi: 22 Haziran 2024, <https://nationalinterest.org/feature/realist-national-security-strategy-24555>.

- Khan, L. A. (2006). "War on Terror", A Theory of International Terrorism (Ed: Khan L. A.), Brill Nijhoff, Leiden.
- Kirby, W. C., Ross, R. S. ve Li, G. (2005). Normalization of US-China Relations: An International History, Harvard University Press, Cambridge and London.
- Kokaz, N. (2001). "Moderating power: a Thucydidean perspective", Review of International Studies, 27(1), 27-49. <https://doi.org/10.1017/S0260210500010275>.
- Kuhn, B. M. (2018). "China's commitment to the sustainable development goals: An analysis of push and pull factors and implementation challenges", Chinese Political Science Review, 3(4), 359-388. <https://doi.org/10.1007/s41111-018-0108-0>.
- Lardy, N. R. (1995). "The role of foreign trade and investment in China's economic transformation", The China Quarterly, 144, 1065-1082. <https://doi.org/10.1017/S0305741000004732>.
- Layne, C. (2020). "Preventing the China-US Cold War from turning hot". The Chinese Journal of International Politics, 13(3), 343-385. <https://doi.org/10.1093/cjip/poaa012>.
- Lebow, R. N. (2013). "Classical Realism", International Relations Theories: Discipline and Diversity (Ed: Dunne, T., Kurki, M. ve Smith, S.), Oxford University Press, Oxford.
- Macleod, C. W. (1974). "Form and Meaning in the Melian Dialogue", Historia: Zeitschrift für Alte Geschichte, 23(4), 385-400. <https://www.jstor.org/stable/4435410>.
- Malkasian, C. (2001). The Korean War 1950-1953, Osprey Publishing, Chicago.
- McReynolds, J. (Ed.). (2017). China's Evolving Military Strategy, Brookings Institution Press, Washington.
- Mori, S. (2019). "US technological competition with China: The military, industrial and digital network dimensions", Asia-Pacific Review, 26(1), 77-120. <https://doi.org/10.1080/13439006.2019.1622871>.
- Nathan, A. J. (2010). "China and International Human Rights: Tiananmen's Paradoxical Impact", The Impact of China's 1989 Tiananmen Massacre (Ed: Beja J. P.), Routledge, London.
- Nation, R. C. (2012). "Thucydides and contemporary strategy", US Army War College Guide to National Security Issues, 1, 119-132. <https://www.jstor.org/stable/resrep12116.12>.
- Nye, J. S. (2023). Soft Power and Great-Power Competition: Shifting Sands in the Balance of Power between the United States and China, Springer Nature, Singapore.
- Obama, B. (2010). National Security Strategy of the United States, Diane Publishing, Washington.
- Perl, R. F. (2007). National strategy for combating terrorism: Background and issues for Congress (Rapor No. RL34230). The Library of Congress: Congressional Research Service.
- Podoksik, E. (2005). "Justice, Power and Athenian Imperialism: An Ideological Moment in Thucydides' History", History of Political Thought, 26(1), 21-42.
- Renshon, S. A. (2009). National Security in the Obama Administration: Reassessing the Bush Doctrine, Routledge, New York.
- Sargent, D. J. (2014). A Superpower Transformed: The Remaking of American Foreign Relations in the 1970s, Oxford University Press, New York.

- Scott, D. (2008). *China and the International System, 1840-1949: Power, Presence, and Perceptions in a Century of Humiliation*, State University of New York Press, New York.
- Shambaugh, D. (2011). "Coping with a conflicted China", *The Washington Quarterly*, 34(1), 7-27. <https://doi.org/10.1080/0163660X.2011.537974>.
- Strassler, R. B. (1996). *The Landmark Thucydides: A Comprehensive Guide to the Peloponnesian War*, Simon and Schuster, New York.
- Stolberg, A. G. (2012). *How nation-states craft national security strategy documents*, U.S. Army War College Strategic Studies Institute, Pennsylvania.
- Suettinger, R. L. (2004). *Beyond Tiananmen: The Politics of US-China Relations 1989-2000*, Brookings Institution Press, Washington.
- Swaine, M. D. (2012). *America's Challenge: Engaging a Rising China in the twenty-first century*. Brookings Institution Press.
- Tahir, M. (2024). "The Implications of Expanding China-US Political and Strategic Influence in the Asia Pacific", *Journal of Development and Social Sciences*, 5(2), 301-312. [https://doi.org/10.47205/jdss.2024\(5-II\)29](https://doi.org/10.47205/jdss.2024(5-II)29).
- Teschke, B. (2003). *The Myth of 1648: Class, Geopolitics, and the Making of Modern International Relations*, Verso, London.
- Thukydides. (2010). *Peloponnesos Savaşları*, (Çev: F. Akderin), Belge Yayınları, İstanbul.
- Walker, T. C., ve Morton, J. S. (2005). "Re-assessing the "power of power politics" thesis: Is realism still dominant?", *International Studies Review*, 7(2), 341-356. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2486.2005.00504.x>.
- Wang, D. (2021). *The United States and China: A History from the Eighteenth Century to the Present*, Rowman & Littlefield, London.
- Wang, Q. K. (2000). "Taiwan in Japan's relations with China and the United States after the Cold War", *Pacific Affairs*, 73(3), 353-373, <https://doi.org/10.2307/2672024>.
- Watson, A. ve Luolin, X. (1986). "China's open-door policy in historical perspective", *Australian Journal of International Affairs*, 40(2), 91-99. <https://doi.org/10.1080/10357718608444907>.
- Xi, X. (2016). "China's National Security: Strategic Challenges and Choices", *China: An International Journal*, 14(1), 171-181. <https://doi.org/10.1353/chn.2016.0004>.
- Yalçın, H. B. (2018). *Ulusal Güvenlik Stratejisi*, SETA, İstanbul.
- Yee, J. (2017). "Designed in China: A Legal Frontier", *Fudan Journal of the Humanities and Social Sciences*, 10, 395-408. <https://doi.org/10.1007/s40647-017-0174-y>.
- Zeng, K., Wells, R., Gu, J. ve Wilkins, A. (2022). "Bilateral tensions, the trade war, and US-China trade relations", *Business and Politics*, 24(4), 399-429. <https://doi.org/10.1017/bap.2022.8>.
- Zhang, J. (2015). "China's new foreign policy under Xi Jinping: towards 'Peaceful Rise 2.0'?", *Global Change, Peace & Security*, 27(1), 5-19. <https://doi.org/10.1080/14781158.2015.993958>.

- Zhao, M. (2019). "Is a new Cold War inevitable? Chinese perspectives on US–China strategic competition", *The Chinese Journal of International Politics*, 12(3), 371-394. <https://doi.org/10.4324/9780203086582>.
- Zhou, W., Jiang, H. ve Chen, Z. (2023). "Trade vs. Security: Recent Developments of Global Trade Rules and China's Policy and Regulatory Responses from Defensive to Proactive", *World Trade Review*, 22(2), 193-211. <https://doi.org/10.1017/S147474562200026X>.
- Zhu, Z. (2006). *US-China Relations in the 21st Century: Power Transition and Peace*, Routledge, London.